

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	------	----------	--------	--------	--------

Η μεγάλη ευκαιρία της Ελλάδος

Η απόφαση της Ευρωζώνης θα αποτελέσει πλεονέκτημα εάν τηρηθεί το Μνημόνιο και επιταχυνθούν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Μία σημαντική ευκαιρία για την ελάφρυνση του ελληνικού χρέους κατά 50 δισ. ευρώ διανοίγεται μετά την απόφαση της Ευρωζώνης για την απευθείας ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών μέσω ευρωπαϊκών μηχανισμών και όχι των ιδίων των κρατών-μελών. Παράλληλα, η κυβέρνηση αποκτά ένα διαπραγματευτικό πλεονέκτημα απέναντι στην τρόικα για να λάβει παράταση στον χρόνο που έχει για τη μείωση του ελλείμματος.

Ωστόσο, η Ελλάδα δεν θα πρέπει να θεωρεί δεδομένη τη βοήθεια αυτή. Για να «καρπωθεί» τα παραπάνω πλεονεκτήματα θα πρέπει να δεσμευτεί στην αυστηρή τήρηση του Μνημονίου και στην επιτάχυνση όλων των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

«Είναι μία απόφαση που λύνει πολλά ζητήματα και μπορεί να βοηθήσει» αναφέρει στην «Κ» κορυφαίο κυβερνητικό στέλεχος. Σύμφωνα με τον ίδιο, το θέμα θα τεθεί στις διαπραγματεύσεις με την τρόικα που ξεκινούν μέσα στην εβδομάδα (Τετάρτη ή Πέμπτη αναμένεται το πρώτο ραντεβού των υψηλόβαθμων στελεχών της τρόικας με τον νέο υπουργό Οικονομικών, κ. Γ. Στουρνάρα), αλλά σε κάθε περίπτωση εί-

ναι πολύ νωρίς για να πει κανείς ότι η Ελλάδα θα επωφεληθεί αυτής της απόφασης.

Οι ηγέτες της Ευρωζώνης αποφάσισαν να προχωρήσει η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών της Ισπανίας μέσω του προσωρινού Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης (EFSF) και μετέπειτα του μόνιμου μηχανισμού (ESM). Ταυτόχρονα, άρρισαν ανοικτό το ενδεχόμενο να συμβεί το ίδιο και στην Ιρλανδία με το δικαιολογητικό ότι «η βιωσιμότητα του προγράμματος προσαρμογής σημειώνει καλές επιδόσεις».

Αυτό σημαίνει ότι δεν έχει ληφθεί κάποια σχετική απόφαση για την Ελλάδα. Όμως, κυβερνητικό στέλεχος σημειώνει ότι η επισήμανση στην απόφαση της Ευρωζώνης πως «παρόμοιες περιπτώσεις θα αντιμετωπισθούν αναλόγως», δίνει τη δυνατότητα στην Ελλάδα να διεκδικήσει την ίδια μεταχείριση. Βέβαια, προαπαιτούμενο είναι η τήρηση του Μνημονίου, όπως ακριβώς συμβαίνει στην Ιρλανδία.

Στο δεύτερο πακέτο στήριξης της Ελλάδας, προβλέπεται ότι 50 δισ. ευρώ θα κατευθυνθούν για την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών. Το ποσό αυτό θα το δανειστεί η Ελλάδα (ήδη έχει εκταμιεύσει την πρώτη δόση των 25 δισ. ευρώ) και με τη σειρά του το κράτος θα

δώσει τα κεφάλαια στις τράπεζες. Εάν η κυβέρνηση καταφέρει να εντάξει την Ελλάδα στις χώρες που η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών θα γίνει από τους EFSF και ESM, τότε προκύπτουν 4 σημαντικά οφέλη:

1. Μειώνεται το δημόσιο χρέος. Είναι το πιο άμεσο όφελος. Εφόως το δημόσιο χρέος θα μειωθεί κατά 50 δισ. ευρώ ή περίπου 25% του ΑΕΠ. Να σημειωθεί ότι το όφελος από την αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους (PSI) ήταν κάτι παραπάνω από 100 δισ. ευρώ. Για φέτος το χρέος εκτιμάται στο 160,6% του ΑΕΠ (μετά το PSI), οπότε θεωρητικά θα μπορούσε να πέσει στο 135,6% του ΑΕΠ. Υπενθυμίζεται, ότι στόχος του προγράμματος είναι να υποχωρήσει στο 120% του ΑΕΠ το 2020.

2. Ανοίγει ο δρόμος για παράταση στη μείωση του ελλείμματος. Η Ελλάδα θα διεκδική-

σει από την τρόικα την επιμήκυνση του χρονοδιαγράμματος μείωσης του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ κατά 2 χρόνια. Δηλαδή, το 2016 αντί του 2014. Αυτό, όμως, σημαίνει ότι το χρέος δεν θα μειωθεί στο 120% του ΑΕΠ έως το 2020, για να θεωρείται βιώσιμο. Η παράταση θα απαιτήσει νέα δάνεια ύψους 20 δισ. ευρώ, ενώ το χρέος θα αυξηθεί ακόμα περισσότερο αφού θα αργήσει ο προϋπολογισμός να παρουσιάσει πρωτογενές πλεόνασμα.

Στο πλαίσιο αυτό, η κυβέρνηση μπορεί να προτάξει το επιχείρημα ότι εάν η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών γίνει από τον ESM, τότε το δημόσιο χρέος θα ελαφρυνθεί πολύ περισσότερο από ό,τι θα επιβαρυνθεί από την παράταση των 2 ετών. Ετσι, θα διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους και μάλιστα θα είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση από ό,τι προβλέπεται σήμερα. Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες, μία τέτοια εξέλιξη βρίσκει σύμφωνο και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ).

3. Μειώνονται οι ετήσιες δαπάνες για τόκους. Εφόσον το χρέος μειωθεί, η Ελλάδα θα έχει να εξυπηρετεί λιγότερες υποχρεώσεις σε τόκους.

4. Δίνονται άμεσα απαντήσεις σε κρίσιμα ζητήματα για τους όρους της ανακεφαλαιοποίη-

σης των ελληνικών τραπεζών. Από τη στιγμή που η ανακεφαλαιοποίηση θα γίνει από τον ESM, οι όροι θα αποφασιστούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο και όχι από την κυβέρνηση. Επίσης, θα είναι ίσως ευκολότερο για τις τράπεζες να προσελκύσουν ιδιωτικά κεφάλαια, αφού ο έλεγχος θα περάσει σε ευρωπαϊκούς φορείς, που θεωρούνται πιο αξιόπιστοι.

Πέραν αυτών, οι ηγέτες της Ευρωζώνης έλαβαν αποφάσεις και για την ενίσχυση των αναπτυξιακών δράσεων στη Ζώνη του Ευρώ με τη διάθεση 120 δισ. ευρώ. Ο τρόπος με τον οποίο θα «μοιραστούν» δεν είναι γνωστός, όπως άγνωστο είναι και το τι θα λάβει κάθε χώρα.

Ωστόσο, είναι δεδομένο ότι η Ελλάδα θα ωφεληθεί και από αυτή την απόφαση. Εφόσον οι μηχανισμοί απορρόφησης του ΕΣΠΑ βελτιωθούν, τότε θα μπορέσουν να εκταμιευθούν 4,2 δισ. ευρώ από τα αδιάθετα κονδύλια του προγράμματος. Επίσης, θα λυθούν πολλά διαδικαστικά προβλήματα στη χρηματοδότηση έργων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), ενώ υπάρχει και το εργαλείο των «ομολόγων έργων» (project bonds) που θα χρηματοδοτεί διασυνοριακά έργα με έμφαση στους κλάδους της ενέργειας και των τηλεπικοινωνιών.

Το θρίλερ της δόσης του Αυγούστου

Του ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ

Με τον φόβο του «ξαφνικού θανάτου», δηλαδή της χρεοκοπίας, θα διεξαχθούν για μια ακόμη φορά οι διαπραγματεύσεις με την τρόικα, καθώς τον Αύγουστο λήγει ένα ομόλογο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο είναι αδύνατο να πληρωθεί εάν δεν έχει εγκριθεί εν τω μεταξύ η επόμενη δόση του δανείου ή αν δεν βρεθεί κάποια άλλη προσωρινή λύση, η οποία όμως σε κάθε περίπτωση θα θέσει σε δοκιμασία τα θεσμικά και πολιτικά όρια αντοχής της Ευρωζώνης και των κρατών - μελών.

Στις 20 Αυγούστου λήγει και θα πρέπει να πληρωθεί ομόλογο ύψους 3,26 δισ. ευρώ, που έχει στην κατοχή της η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Επίσης, πρέπει να καταβληθούν τόκοι 512 εκατ. ευρώ. Αυτά τα ποσά δεν μπορεί να τα καλύψει μόνη της η Ελλάδα, καθώς τα ταμειακά διαθέσιμα θα έχουν εξαντληθεί, λόγω των αστοχιών στην εκτέλεση του προϋπολογισμού και κυρίως της υστέρησης των εσόδων από φόρους και ασφαλιστικές εισφορές και των υπερβάσεων σε κάποιες κατηγορίες δαπανών. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Γενικού Λογιστηρίου, ακόμη κι αν τον Αύγουστο καταβάλλονταν κανονικά η δόση των 7,5 δισ. ευρώ, το Δημόσιο Ταμείο θα ήταν και πάλι ελλειμματικό κατά 860 εκατ. ευρώ και θα καλυπτόταν προσωρινά με χρήματα από το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, έως την καταβολή των 5 δισ. ευρώ της δόσης του Σεπτεμβρίου.

Ωστόσο, σύμφωνα με ευρωπαϊκές πηγές, πολλά κράτη-μέλη και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο έχουν διαμνύσει ότι δεν προτίθενται να εγκρίνουν νέα εκταμίευση δόσης πριν ολοκληρωθούν η αξιολόγηση της κατάστασης από την τρόικα και η επικαιροποίηση του Μνημονίου. Οι πιο σκληροί μάλιστα, με το επιχείρημα ότι η κυβέρνηση συνεργασίας δεν είναι ισχυρή, εισηγούνται να τεθεί ως προϋπόθεση η ψήφιση από τη Βουλή του νέου προϋπολογισμού, δηλαδή να θεσμοθετηθούν κατά κάποιο τρόπο τα δημοσιονομικά μέτρα για το 2013 πριν από τη χορήγηση χρημάτων ή από τη λήψη οποιασδήποτε απόφασης για παράταση της προθεσμίας για τη μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ. Εάν η πρόταση υιοθετηθεί, σημαίνει ότι η κυβέρνηση θα πρέπει να επισπεύσει την κατάρτιση και την ψήφιση του νέου προϋπολογισμού. Τέλος, υπάρχουν και κάποιοι που επαναφέρουν την παλαιότερη πρόταση για τοποθέτηση Επιτρόπου.

Δεδομένης της επιφυλακτικής στάσης των εταίρων, οι εναλλακτικές της κυβέρνησης είναι περιορισμένες:

1. Να επισπεύσει τις διαπραγματεύσεις, ώστε να κλείσει η αναθεώρηση του Μνημονίου πριν από τον Δεκαπενταύγουστο. Οι επικεφαλής της τρόικας έρχονται την Τρίτη, με στόχο να συναντηθούν με τον πρωθυπουργό κ. Αντώνη Σαμαρά και τον υπουργό Οικονομικών κ. Γιάννη Στουρνάρα προκειμένου να διευρύνουν τις προθέσεις της ελληνικής πλευράς ως προς την αναδιαπραγμάτευση του Μνημονίου. Παράλληλα, θα έρθουν και τεχνικά κλιμάκια της τρόικας για να ξεκινήσουν «απογραφές» της κατάστασης, δηλαδή να δουν τι έχει και τι δεν έχει υλοποιηθεί, ποια είναι η δημοσιονομική κατάσταση και τι μπορεί να γίνει ώστε να περιοριστούν οι αποκλίσεις από τους δημοσιονομικούς και μεταρρυθμιστικούς στόχους του Μνημονίου. Στη συνέχεια θα πρέπει να καταρτισθούν νέο μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα και νέο Μνημόνιο. Ο χρόνος που θα απαιτηθεί για όλα αυτά είναι μεγάλος, δεδομένου ότι κατά τη μακρά προεκλογική περίοδο είχε παγώσει κάθε προεργασία. Επιπλέον, οι νέοι υπουργοί και οι συνεργάτες τους δεν είχαν αρκετό χρόνο για να προετοιμαστούν, ενώ και στο κλιμάκιο της τρόικας έχουν αλλάξει αρκετά πρόσωπα. Τέλος, το ίδιο το περιεχόμενο της διαπραγμάτευσης είναι δύσκολο. Η Ελλάδα θα ήθελε να διασφαλίσει από τώρα την επιμήκυνση για τουλάχιστον δύο χρόνια. Η Ευρωζώνη δεν είναι διατεθειμένη να το δεχθεί εάν η Αθήνα δεν δώσει δείγματα γραφής. Πιθανόν, επιμήκυνση θα εγκριθεί αργότερα, το φθινόπωρο και σε δόσεις (ένα + ένα χρόνο). Επίσης, η τρόικα μπορεί να δεχθεί τη μείωση του ΦΠΑ στην εστίαση, εάν ληφθούν ισοδύναμα μέτρα, αλλά δεν είναι διατεθειμένη να δεχθεί αλλαγές στα εργασιακά ή σε άλλα μέτρα που έχουν ήδη συμφωνηθεί (π.χ. μείωση στα ειδικά μισθολόγια).

2. Να δοθεί μόνο το ποσό για την πληρωμή του ομολόγου και των τόκων, αλλά να παρακρατηθεί το υπόλοιπο που προριζόταν για την κάλυψη εσωτερικών αναγκών.

3. Να δεχθεί η ΕΚΤ να πληρωθεί αργότερα.

Δημόσιο χρέος 2012

327 δισ. ευρώ | 160,6% του ΑΕΠ

Χωρίς τα δάνεια της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών

277 δισ. ευρώ | 135,6% του ΑΕΠ

Τα ζητήματα της διαπραγμάτευσης με την τρόικα

1 **Υφεση.** Προσεγγίζει το 7% και εκτοξεύει το έλλειμμα σε επίπεδα άνω του 8% του ΑΕΠ.

2 **Δημοσιονομική προσαρμογή.** Επιπλέον περικοπές στις δομές της δημόσιας διοίκησης

3 **Φορολογικό καθεστώς.** Ολοκλήρωση του νέου νομοσχεδίου.

4 **Ενίσχυση της ανάπτυξης.** Αξιοποίηση κονδυλίων ΕΣΠΑ, πόρων από την ΕΤΕπ και απελευθέρωση αγορών

5 **Εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.** Εμφαση στο άνοιγμα των κλειστών επαγγελματιών και σε υγεία, παιδεία και δικαιοσύνη.

6 **Ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών.** Διαμόρφωση των όρων.

7 **Πρώθηση αποκρατικοποιήσεων.**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Στο ναδίρ η ελληνική αξιοπιστία

Τον απειστούμενο μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ

Και πόλι καλά... Αυτό θα μπορούσε να είναι το συμπέρασμα από την πρώτη παρουσία της νέας κυβέρνησης σε Σύνοδο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Εν μέσω μειζονος κρίσης σε Ιταλία και Ισπανία και αντιπαράθεσης βορείων και νοτίων, με τον Έλληνα πρωθυπουργό κληνίηρ, και την ελληνική αντιπροσωπεία να πέφτει σε αρκετές... γκάφες κατά την προετοιμασία, τα αποτελέσματα για την Ελλάδα -που κυριολεκτικά και μεταφορικά ήταν στο περιθώριο των εξελίξεων- υπήρξαν θετικά. Η δυνατότητα απευθείας ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών από τον ESM, που οδηγεί σε αφαίρεση των 50 δισ. της ανακεφαλαιοποίησης από το δημόσιο χρέος, και το νέο αναπτυξιακό πακέτο αποτελούν... παράθυρα ευκαιρίας για τη χώρα. Ίσως της τελευταίας ευκαιρίας για μια χώρα που επί δύο χρόνια έπραξε ελάχιστα πέραν των οριζόντιων μέτρων.

«Εχει χαθεί κάθε έννοια αξιοπιστίας, κάθε εμπιστοσύνη έναντι της Ελλάδας» αναγνώριζε στη λήξη της Συνόδου κορυφαίο κυβερνητικό στέλεχος. Και πράγματι, οι ανα-

ρισμένες, αλλά ενδεικτικές. Η Άνγκελα Μέρκελ φέρεται, μάλιστα, να χαρακτήρισε την πορεία της χώρας καταστροφική, προσθέτοντας πάντως ότι είναι αναστρέψιμη. Σε αυτό το κλίμα, δεν ήταν εκπληξη η αναδιπλώση της ελληνικής πλευράς που με κάθε επίσημο τρόπο προσυπέγραψε τους στόχους του Μνημονίου, έκανε λόγο γιόνον για επιμήκυνση του χρόνου προσαρμογής και παρέπεμψε όσα αναφέρονταν στην προγραμματική συμφωνία των κομμάτων σε βάθος τετραετίας. Τούτων δοθέντων, κατά τη διάρκεια της Συνόδου η Ελλάδα πήγε καλύτερα από όσο κατά την προετοιμασία της.

Η εκπροσώπηση της χώρας αποτέλεσε το πρώτο πεδίο όπου δοκιμασθηκαν τα αναλκαστικά του νέου πρωθυπουργικού επιτελείου. Μέγαρο Μαξίμου, Κηφισιά όπου η οικία του πρωθυπουργού, υπουργείο Εξωτερικών και Μόνιμη Αντιπροσωπεία της Ελλάδας στις Βρυξέλλες ενεπλάκησαν σε ένα γαϊτανάκι άτυπων «διαρροών» για το ποιος έχει την ευθύνη σχετικά με την αρκτική -πλην όμως θεσμικά απαράδεκτη από την Ε.Ε.- επιλογή εκπροσώπων της Ελλάδας από τον υπουργό Εξωτερικών Δημήτρη Αβραμόπουλο. Το επιτελείο του κ. Σαμαρά αποδίδει ευθύνες στους διπλωματικούς των Βρυξελλών, άλλοι

«φωτογράφιζαν» το υπουργείο Εξωτερικών, που ως αρμόδιο θα έπρεπε να αποτρέψει την έκθεση της χώρας. Πηγές του υπουργείου Εξωτερικών μετέδιδαν ότι η απόφαση ήταν αποκλειστικά του Πρωθυπουργού Γραφείου.

Κι αν το ήξεις αφήσεις για την εκπροσώπηση έχεις επίπτωση στην εικόνα της χώρας, όσα ακολούθησαν με τη διανομή της επιστολής του κ. Αντ. Σαμαρά προς τους Ευρωπαίους φαίνεται ότι δοκίμασαν τις σχέσεις του Μαξίμου με το Προεδρικό Μέγαρο. Από την πρώτη ημέρα κοινοποίησης της ύπαρξης της 'επιστολής, συνεργάτες του πρωθυπουργού περιέγραφαν ένα... θεσμικά άκομψο, να εμφανίζεται δηλαδή ο πρώτος τη τάξει παράγων της χώρας ως κομιστής της επιστολής του κ. Σαμαρά. Μάλιστα, στις σχετικές ερωτήσεις των δημοσιογράφων επέμεναν ότι «υπάρχει συμφωνία των δύο πλευρών, ο κ. Παπούλιας είναι ενήμερος». Στις Βρυξέλλες απεδείχθη ότι αυτό δεν ισχύει. Η επιστολή διαβιβάστηκε μέσα από τον επίσημο δίαυλο της ελληνικής αντιπροσωπείας. Όσο για τους συνεργάτες της Προεδρίας, δεν έκρυβαν την ενόχλησή τους τόσο για τις «διαρροές» του Μαξίμου που μάθαιναν από τα ΜΜΕ όσο και για το ότι καλούντο να διαχειρισθούν, ήσσονος σημασίας ζητήματα...

Τα στοιχεία του υπουργού Οικονομικών

Επτά ανοικτά «μέτωπα» έχει μπροστά του το οικονομικό επιτελείο ενόψει της διαπραγμάτευσης με την τρόικα αλλά και της αντιστροφής του αρνητικού κλίματος στην πραγματική οικονομία. Ο νέος υπουργός Οικονομικών, κ. Γ. Στουρνάρας, μπαίνει κατευθείαν στα βαθιά, καθώς δεν υπάρχει χρόνος προσαρμογής. Η τρόικα καταγράφει και έχουν ήδη «κλειστεί» ραντεβού μεταξύ των τεχνικών κλιμακίων και των ελληνικών υπηρεσιών από την ερχόμενη Τρίτη.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι αυτό της επιδείνωσης της ύφεσης, που συμπαρασύρει αρνητικά το μέγεθος του ελλείμματος. Στο οικονομικό επιτελείο έχουν υπολογίσει ότι με μία ύφεση της τάξης του 6%, το έλλειμμα θα ανέλθει στο 8% του ΑΕΠ. Στο πλαίσιο αυτό η κυβέρνηση και κυρίως το οικονομικό επιτελείο θα πρέπει να βρει λύσεις για

1. Την ύφεση. Μπορεί στο υπουργείο Οικονομικών να υπολογίζουν ότι η ύφεση θα κινηθεί στα επίπεδα του 6% αλλά οι τελευταίες ενδείξεις προμνύουν ακόμα πιο δυσώγιες εξελίξεις. Ήδη το ΚΕΠΕ έχει εκτιμήσει ότι η ύφεση φέτος θα ανέλθει στο 6,7%, ενώ σύμφωνα με πληροφορίες και η τρόικα θεωρεί πως η οικονομική δραστηριότητα θα μειωθεί φέτος με ρυθμό που θα προσεγγίσει το 7% και όχι το 6%. Αυτό σημαίνει ότι το έλλειμμα μάλλον θα αυξηθεί περισσότερο και από το 8% του ΑΕΠ.

2. Δημοσιονομική προσαρμογή. Όλα δείχνουν ότι η τρόικα θα ζητήσει νέες περικοπές δαπανών φέτος για να συγχρατηθεί το έλλειμμα. Στο νέο οικονομικό επιτελείο επεξεργάζονται σχέδια που προβλέπουν το «κόψιμο» της στατάλς και την αλλαγή των δομών της δημόσιας διοίκησης. Αυτό σημαίνει ότι σε πρώτη φάση θα επιδιωχθεί η κατάρτιση μη παραγωγικών φορέων του κράτους. Κάτι που αναμένεται να ανοίξει και την πόρτα εξόδου σε εργαζόμενους του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

3. Φορολογικό καθεστώς. Από πέρυσι το καλοκαίρι εκκρεμεί η κατάρτιση και εφαρμογή του νέου φορολογικού νομοσχεδίου. Εκεί έρθει η ώρα για την υλοποίηση της εν λόγω μεταρρύθμισης, που θα περιλαμβάνει απλοποίηση του συστήματος, ενίσχυση των φοροελεγκτικών και φοροεισπρακτικών μηχανισμών (με στόχο τον περιορισμό της φοροδιαφυγής), αλλά και κατάργηση φοροαπαλλαγών.

4. Ενίσχυση της ανάπτυξης. Το υπουργείο Οικονομικών έχει θέσει ως προτεραιότητα του τη στενή συνεργασία με το υπουργείο Ανάπτυξης, ώστε να αξιοποιηθούν όσο το δυνατόν περισσότερα κοινοτικά κονδύλια -μέσω του ΕΣΠΑ- για την υλοποίηση βασικών έργων. Παράλληλα, το οικονομικό επιτελείο θέλει να «εκμεταλλευτεί» κατά το μέγιστο τη συγχροία στην Ευρώπη και να αντλήσει πόρους από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), ενώ στα πλάνα του είναι και η απελευθέρωση των αγορών που θα ενισχύσει τον ανταγωνισμό και θα προσελκύσει επενδύσεις.

5. Πρώθηση αποκρατικοποιήσεων. Το τελευταίο τρίμηνο έχουν «παγώσει» όλες οι εξελίξεις, λόγω της παρατεταμένης προεκλογικής περιόδου. Η κυβέρνηση θέλει να προχωρήσει άμεσα στο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων, ενώ δεν αποκλείεται να επιδιώξει μία «έκπληξη» στον τομέα αυτό, ώστε να σταλεί στην τρόικα το μήνυμα ότι το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων θα εφαρμοστεί. Να σημειωθεί ότι πέραν του αναπτυξιακού χαρακτήρα που έχει το πρόγραμμα, η τρόικα και η Ελλάδα έχουν συμφωνήσει σε συγκεκριμένους στόχους εσόδων από τις ιδιωτικοποιήσεις, τα οποία έχουν περιληφθεί στο σχέδιο χρηματοδότησης της χώρας. Αρα, οι οποίες αποκλίσεις θα δημιουργήσουν «κενά» στη χρηματοδότηση της Ελλάδας.

6. Εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Μετά από δύο χρόνια ύπαρξης του Μνημονίου, η τρόικα συνεχίζει να εντοπίζει καθυστερήσεις στην υλοποίηση βασικών μεταρρυθμίσεων, όπως η απελευθέρωση των κλειστών επαγγελματιών. Για τον λόγο αυτό και οι δανειστές της χώρας θέλουν πλέον να συμπεριλάβουν στο Μνημόνιο έναν λεπτομερή οδικό χάρτη του πώς θα γίνονται οι αλλαγές, ώστε να υπάρχει παρακολούθηση της πρόδου.

Παράλληλα, θα πρέπει να συνεχιστούν και να ενταθούν οι παρεμβάσεις στον χώρο της υγείας, της παιδείας και της δικαιοσύνης, καθώς θεωρείται ότι μέσω από αυτές τις αλλαγές θα απολοποιηθούν πολλές διαδικασίες και θα ενισχυθεί η ανάπτυξη.

7. Ανακεφαλαιοποίηση τραπεζών. Στο τέλος Σεπτεμβρίου θεωρητικά θα πρέπει να ολοκληρωθεί η διαδικασία. Μέχρι τότε θα πρέπει να έχουν προδιοριστεί οι όροι με τους οποίους θα γίνει η ανακεφαλαιοποίηση.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΑΣ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	------	----------	--------	--------	--------

Τη νύχτα που κρίθηκε το μέλλον της Ευρώπης

Θρίλερ και ολονύχτια μονομαχία Μόντι - Μέρκελ με αίσια έκβαση για τον Νότο

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΝΙΚΟΥ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Εκνευρισμένη και ανήσυχη αναχώρησε το μεσημέρι της Παρασκευής από τις Βρυξέλλες ο καγκελάριος Άγκελα Μέρκελ, εν μέσω πυρών από τον γερμανικό τύπο και τους δημοσιονομικούς ιεράρχες της πατρίδας της ότι υπέστη στρατηγική ήττα στη Σύνοδο Κορυφής. Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, το Βερολίνο δεν εκρούσε την ενόχλησή του για τον τρόπο που παρουσιάστηκε από τους εταίρους του η έκβαση της δραματικής νύχτας που είχε προηγηθεί. Κατά τη διάρκεια της, το παρόν και το μέλλον της Ευρωζώνης και πιθανώς της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνολικά, κρίνονταν σε δύο παράλληλες και μαραθώνιες συσκέψεις. Στην πρώτη, συμμετείχαν οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των 27 κρατών-μελών της Ε.Ε. και στη δεύτερη οι εμπειρογνώμονες και οι σύμβουλοι του Eurogroup (EWG). Η ατζέντα του Συμβουλίου Κορυφής ξεκίνησε με τοποθέτηση του προέδρου της Ευρωπαϊκής Συμβουλής, Μάρτιν Σουλτς και μία σύντομη συζήτηση επί του νέου Πολυετούς Οικονομικού Πλαισίου για την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020, η οποία θα ολοκληρωθεί στις Συνόδους του Οκτωβρίου και του Δεκεμβρίου. Στη συνέχεια, οι ηγέτες μίλησαν για το Συμφωνο Ανάπτυξης των 120 δισ. ευρώ, για

το οποίο είχε επέλθει ουσιαστικά συμφωνία από τη μίνι σύνοδο μεταξύ Γαλλίας, Γερμανίας, Ιταλίας και Ισπανίας που είχε φιλοξενηθεί την προηγούμενη εβδομάδα στη Ρώμη. Όταν όμως ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Χέρμαν βαν Ρομπέι αποπειράθηκε να διακόψει για δείπνο και να ανακοινώσει σε συνέντευξη Τύπου τη συμφωνία για την ανάπτυξη, ο πρωθυπουργός της Ιταλίας, Μάριο Μόντι τον σταμάτησε: «Δεν έχουμε συμφωνία» φέρεται να του είπε, καθώς «δεν μπορούμε να μιλάμε για ανάπτυξη όταν δανειζόμαστε με τόσο υψηλά επιτόκια». Τότε η συζήτηση μετατράπηκε σε διάλογο μεταξύ Μόντι και Μέρκελ και το δείπνο καθυστέρησε κατά τρεις ώρες. Το θέμα του ήταν τα βραχυπρόθεσμα μέτρα που θα έπρεπε να ληφθούν για την άμβλυνση των πιέσεων των αγορών στην Ευρωπαϊκή περιφέρεια. Το ίδιο θέμα συζητιόταν την ίδια στιγμή και στο EWG, όπου καταβάλλονταν προσπάθειες να παρουσιαστεί μία εισήγηση στους ηγέτες της Ευρωζώνης στην οποία να συμφωνούν όλοι. Οι εκπρόσωποι των βορειοευρωπαϊκών χωρών και ιδιαίτερα της Γερμανίας απέρριπταν όμως το ένα κείμενο μετά το άλλο. Στις 22.30, τοπική ώρα, οι κ. Βαν Ρομπέι και Μπαρόζο βγήκαν από την αίθουσα για να παραχωρήσουν συνέντευξη Τύπου. Η στρογγυλεμένη και ωραιοποιημένη εικόνα που

Οι αποφάσεις της Συνόδου

• **Δημιουργία Ενιαίου Μηχανισμού** Εποπτείας του Τραπεζικού Συστήματος της Ευρωζώνης, υπό την ΕΚΤ

• **Δυνατότητα του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού** Σταθερότητας (ΕΜΣ) να ανακεφαλαιοποιεί απευθείας τις τράπεζες, μόλις ολοκληρωθεί Ενιαίος Μηχανισμός Εποπτείας. Ετσι, τα χρήματα που δίνονται σε τράπεζες δεν θα εγγράφονται στο δημόσιο χρέος των οικείων κρατών.

• **Οι τράπεζες της Ισπανίας** θα ανακεφαλαιοποιηθούν από τον ΕΜΣ χωρίς τα δάνεια αυτά να έχουν προτεραιότητα έναντι των δανείων των ιδιωτών.

• **Ο ΕΜΣ θα μπορεί να αγοράζει απευθείας** ομόλογα κρατών που: α) εφαρμόζουν τις αναλυτικές συστάσεις της Κομισιόν

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τα ανταλλάγματα που ζήτησαν και πήραν η Γερμανία, η Ολλανδία και η Φινλανδία.

παρουσίασαν θόλωσε για λίγο τα νερά. Σύμφωνα όμως, οι πληροφορίες που διέρρεαν από τις διαπιστευμένες αντιπροσωπείες ξεκαθάριζαν την κατάσταση: η Σύνοδος βρισκόταν ενώπιον αδιεξόδου. Ο κ. Μόντι επέμενε ότι δεν θα συμφωνήσει σε τίποτα, αν δεν έχει τελικό κείμενο από το EWG που να τον ικανοποιεί.

Στη μία το πρωί, ο Γάλλος πρόεδρος Φρανσουά Ολάντ, έδωσε συνέντευξη Τύπου στην οποία κράτησε μεν πολύ χαμηλούς τόνους (όπως άλλωστε και μέ-

για τα δημοσιονομικά τους και β) σέβονται όλες τις άλλες δεσμεύσεις τους που απορρέουν από το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και τη Διαδικασία Αντιμετώπισης Μακροοικονομικών Ισορροπιών.

• **Καθιέρωση Ευρωπαϊκού Διπλώματος** Ευρεσιτεχνίας

• **Εμβάθυνση της οικονομικής, τραπεζικής, δημοσιονομικής και πολιτικής ενοποίησης** της Ευρωζώνης στη βάση χρονοδιαγράμματος που θα παρουσιάσει ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου μέχρι το τέλος του έτους.

• **Υιοθέτηση πακέτου μέτρων** για την ανάπτυξη και τις θέσεις απασχόλησης, ύψους 120 δισεκατομμυρίων.

Μάριο Μόντι Ο ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

Η επιμονή του Ιταλού πρωθυπουργού να μη συναιέσει στην έκδοση συμπερασμάτων από τη Σύνοδο, εκτός αν ληφθούν άμεσα μέτρα ανακούφισης της Ιταλίας και της Ισπανίας έκαμψε τελικά τις γερμανικές αντιστάσεις και οδήγησε σε «ιστορικό συμβιβασμό» μεταξύ Βόρειας και Νότιας Ευρώπης. Γνωστός και ως «Πρώσος» από τη θητεία του στην Κομισιόν, ο κ. Μόντι είναι ο μεγάλος κερδοσέκτης μιας δραματικής νύχτας. Οι περισσότεροι αναλυτές συμφωνούν ότι μαζί με τον κ. Μόντι κέρδισε και η Ευρωζώνη.

σα στη Σύνοδο), αλλά πήρε το μέρος της Ιταλίας και της Ισπανίας. Εξήγησε ποιο είναι το πρόβλημα και τάχθηκε υπέρ της λήψης βραχυπρόθεσμων μέτρων για την εκτόνωση των πιέσεων στην Ευρωζώνη. Οι ηγέτες των κρατών εκτός Ευρωζώνης αποχώρησαν στη συνέχεια και, σύμφωνα με πληροφορίες, στην αίθουσα που συνεδρίαζαν οι ηγέτες κλήθηκαν οι εκπρόσωποι του EWG. Το ζητούμενο της μαραθωνίας συζήτησης ήταν να ληφθούν μεν βραχυπρόθεσμα μέτρα, ώστε να μη βρεθεί η Ευρώπη αντιμέτωπη με χρηματιστηριακό κραχ, αλλά με τρόπο που να ικανοποιεί τα κοινοβούλια των βορειοευρωπαϊκών κρατών, ώστε ταυτόχρονα να μην εκδηλωθούν ανατροπές και πιστωγυρίσματα. «Για μια λέξη φάγαμε τρεις ώρες από τους Ολλανδούς, ενώ κάθε πρόταση έπρεπε να περνάει

από το φίλτρο της γερμανικής πλευράς», έλεγε αργότερα συμμετέχων στη Σύνοδο, ο οποίος περιέγραψε την ολλανδική πλευρά ως την πλέον σκληρή απέναντι στις χώρες του Νότου. Τελικά, τα ζημειώματα βρέθηκαν το ανταλλάγμα που ζήτησαν η Γερμανία, η Ολλανδία και η Φινλανδία: όλες οι προϋποθέσεις και οι όροι για να ενεργοποιηθούν τα νέα εργαλεία που δημιουργήθηκαν για την αντιμετώπιση της κρίσης (απευθείας παρέμβαση του ΕΜΣ στις αγορές ομολόγων, απευθείας δανειοδότηση των τραπεζών, κ.λπ.) είναι γερμανικής εμπνεύσεως. Οποιο κράτος μέλος παρεκκλίνει από τη σκληρά δημοσιονομική πειθαρχία όχι μόνο δεν θα μπορεί να επωφεληθεί από τις αποφάσεις της Πέμπτης, αλλά πιθανότατα θα αφεθεί έρμαιο της μοίρας του.

Το χρονοδιάγραμμα των επόμενων ημερών και μηνών

Σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συνόδου Κορυφής, το χρονοδιάγραμμα των επόμενων ημερών και μηνών, διαμορφώνεται ως εξής: Αρχικά, το Eurogroup της 9ης Ιουλίου θα επικυρώσει τις λεπτομέρειες για όσα περιλαμβάνονται στα κείμενα συμπερασμάτων και στη δήλωση για την Ευρωζώνη. Στη συνέχεια, η Ισπανία θα λάβει το προγραμματισμένο δάνειο για τον τραπεζικό της τομέα αρχικά από τον EFSF και στη συνέχεια από τον μόνιμο Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας. Τα δάνεια αυτά δεν θα έχουν προτεραιότητα έναντι των δανείων που έχουν δοθεί από ιδιώτες. Εως το τέλος του χρόνου θα έχει στηθεί ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Εποπτείας των Τραπεζών, υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Εφόσον ολοκληρωθεί επιτυχώς αυτή η διαδικασία, ο ΕΜΣ θα μπορεί να δανειζει πλέον απευθείας τράπεζες χωρίς να προσμετρώνται τα δάνεια στο εθνικό χρέος των οικείων κρατών. Την ίδια περίοδο (μέχρι το τέλος του χρόνου) θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί και ο οδικός χάρτης για την εμβάθυνση της οικονομικής, τραπεζικής, δημοσιονομικής και πολιτικής ενοποίησης της Ευρωζώνης. Ταυτόχρονα, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Εποπτείας θα μπορεί να παρεμβαίνει αγοράζοντας ομόλογα των κρατών-μελών που αντιμετωπίζουν πιέσεις, παρότι πληρούν τις δημοσιονομικές οδηγίες της Κομισιόν και τα προβλεπόμενα από το δημοσιονομικό σύμφωνο. Τέλος, άμεσα θα μπει σε εφαρμογή και το Σύμφωνο για την ανάπτυξη και τις θέσεις απασχόλησης, το οποίο προβλέπει πακέτο μέτρων ύψους 120 δισ. ευρώ, μέσω της κεφαλαιακής ενίσχυσης της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, της έκδοσης ευρωομολόγων έργων μέσα στο καλοκαίρι και της ανακατανομής διαθέσιμων κονδυλίων από τα διαρθρωτικά ταμεία.

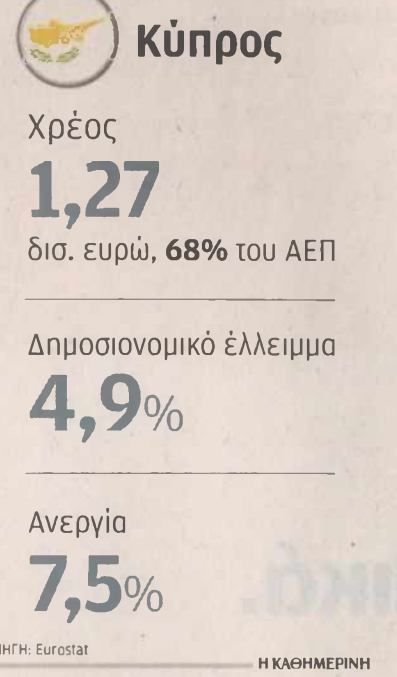
ΚΥΠΡΟΣ

Ηπιότερο μνημόνιο θέλει η Λευκωσία

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ

προβλεπόντας σε πιότερους όρους από τους ισχύοντες στα υφιστάμενα μνημόνια, μετά την Ισπανία και η Κύπρος έρχεται να ενταχθεί στη χορεία των κρατών της Ευρωζώνης, οι οποίες ζήτησαν βοήθεια από τους ευρωπαϊκούς μηχανισμούς στήριξης EFSF/ESM είτε για τις τράπεζές τους ειδικά είτε για την οικονομία τους συνολικότερα. Παρά ταύτα, η αποδοχή του σχετικού αιτήματος της χώρας από τους υπουργούς Οικονομικών της Ευρωζώνης (Eurogroup) δεν αποκλείει μία θετική έκβαση και των άλλων παράλληλων προπαθειών της Λευκωσίας. Σύμφωνα με δηλώσεις του ίδιου του προέδρου της χώρας, Δημήτρη Χριστόφια, δεν έχει αποκλειστεί το ενδεχόμενο διακρατικών δανείων από τη Ρωσία ή την Κίνα. Επιφυλάχθηκε, μάλιστα, σε μία τέτοια εξέλιξη, να αποσύρει συλλήβδην το αίτημα προς τους EFSF/ESM.

Επίσης, αίτημα υπεβλήθη από την Κύπρο και προς το ΔΝΤ, ώστε να συμμετάσχει στην απαιτούμενη βοήθεια για να αναχαιτισθούν οι κίνδυνοι, που αντιμετωπίζει συνολικά η οικονομία της χώρας. Εντός της εβδομάδας αναμένεται να μεταβεί στη Λευκωσία η «τρίκα», η αντιπροσωπεία της ΕΚΤ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΔΝΤ, ώστε να μελετήσει ενδελεχώς την κατάσταση της εθνικής οικονομίας. Με την ολοκλήρωση του έργου αυτού θα καθοριστεί και το τελικό ποσόν, όπως δήλωσε το μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της ΕΚΤ, Γιοργκ Ασμουσεν. Ευρωπαίοι αξιωματούχοι το υπολογίζουν στα 8-10 δισ. ευρώ για τις ανάγκες του προϋπολογισμού της Κύπρου και την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών της. Ο Κύπριος υπουργός Οικονομικών Βάσος Σιαρλά απέδωσε την ανάγκη προσφυγής σε εξωγενείς παράγοντες, δηλαδή, στην «εκτεταμένη έκθεση των κυπριακών τραπεζών στα ελληνικά ομόλογα και τη δυσμενή κατάσταση της ελληνικής οικονομίας». Ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, Πανίκος Δημητριάδης διαβεβαίωσε σθεναρά πως μαζί με το υποχρέωμα Οικονομικών θα δοθεί μάχη, ώστε οι όροι, που θα προταθούν από την «τρίκα» να μην υποσκάπτουν τις προσπάθειες ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας, «η οποία, παρά τις σημερινές δυσκολίες, αποτελεί κατά βάση μία εύρωστη οικονομία».

Υπεβλήθη αίτημα και προς το ΔΝΤ ώστε να αναχαιτισθούν οι κίνδυνοι, που αντιμετωπίζει συνολικά η οικονομία της χώρας.

Επίσης, τόνισε πως πρέπει να επανεξεταστεί η έκθεση των κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα, καθώς και το μέγεθός τους. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Κ. Τράπεζας, η κυπριακή οικονομία φέτος θα εμφανίσει ύφεση 1,1%, ενώ το 2013 αναμένεται ανάπτυξη 0,4%. Η ανεργία θα φθάσει στο 10,1% φέτος και στο 10,8% το 2013. Κατά το Eurogroup, η κυπριακή βοήθεια θα προβλέπει μέτρα σταθερότητας και οικονομικής υγείας των τραπεζών, συμπεριλαμβανομένων ίσως της σμίκρυνσής τους, πρωτοβουλίες για δημοσιονομική πειθαρχία και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις υπέρ της ανταγωνιστικότητας και της βιώσιμης ανάπτυξης. «Φημολογείται ότι η Κύπρος θα ακολουθήσει το ισπανικό μοντέλο εξυγιάνσης μόνον των τραπεζών της, παρακάμπτοντας μεταρρυθμίσεις, επιβαλλόμενες από την «τρίκα», τόνισε εν κατακλείδι ο Χούμπερτ Φάουστμαν, καθηγητής Ιστορίας και Διεθνών Σχέσεων στο Πανεπιστήμιο της Λευκωσίας.

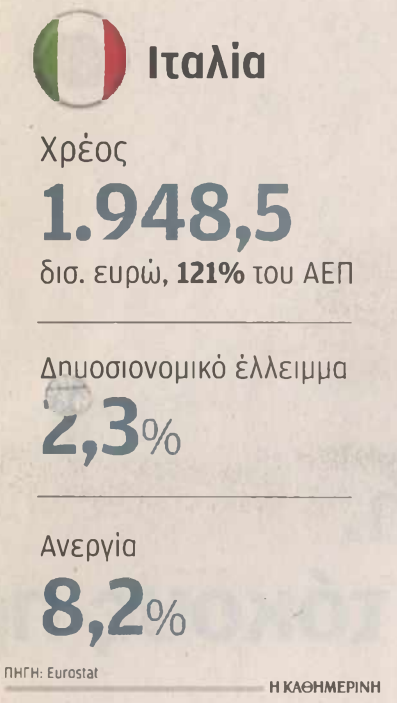
ΙΤΑΛΙΑ

Ανάσα για τη Ρώμη και την κυβέρνηση

Της ΖΩΡΖΕΤ ΖΟΛΩΤΑ

Ο Μάριο Μόντι ήταν αποφασισμένος να μην εξέλθει από τις διαβουλεύσεις με τους Ευρωπαίους εταίρους εάν δεν διασφάλιζε την πολύτιμη δέσμευση της Γερμανίδας καγκελαρίου Άγκελα Μέρκελ για την αποτελεσματική καταπολέμηση της κρίσης χρέους που βρέθηκε προ των πυλών της Ιταλίας. Εκμεταλλευόμενος τη διαπραγματευτική ισχύ της χώρας του ως ένας από τους ισχυρότερους εταίρους των «17» και την προσωπική του εμπειρία στην πολιτική σκακιέρα, ο τεχνοκράτης πρωθυπουργός έδωσε μια σκληρή μάχη για να πείσει την κ. Μέρκελ ότι πρέπει να ληφθούν άμεσα και πρακτικά μέτρα ώστε να συγχρηματοδοτηθεί η ασύμφορη άνοδος του κόστους δανεισμού στην οικονομία. Τις πρώινες ώρες της Παρασκευής, τελικά, ο κ. Μόντι ήταν εμφανώς ικανοποιημένος από το αποτέλεσμα των διαβουλεύσεων στην πιο κρίσιμη σύνοδο κορυφής της Ε.Ε. για την Ευρώπη αλλά και την Ιταλία. Οι μηχανισμοί διάσωσης της Ευρωζώνης θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν για τη διαπραγμάτευση των αγορών ομολόγων. Και μάλιστα χωρίς να υποβάλλεται η τρίτη μεγαλύτερη οικονομία της Ευρωζώνης σε στενή παρακολούθηση από την Ε.Ε., την ΕΚΤ και το ΔΝΤ.

Στη συνακόλουθη συνέντευξη Τύπου, ο Ιταλός πρωθυπουργός ξεκαθάρισε ότι δεν σκοπεύει να ζητήσει «προς το παρόν έκτακτη βοήθεια». Γνωρίζει, ωστόσο, ότι η επίλογη και μόνον αξιοποίησης του EFSF και του ESM στις εκδόσεις κρατικών ομολόγων της Ευρωζώνης αποτελεί διακίδα ασφαλείας όταν η αγορά θα απαιτεί αβάσταχτα υψηλά επιτόκια. Η πολιτική πορεία των αποδόσεων στα 10ετή ομόλογα κάτω του 6% την ίδια ημέρα έδειξε ότι οι αγορές αποδέχτηκαν ότι η Ευρωζώνη θα ρακιάζεται από εξωτερικές πιέσεις. Η Ιταλία κερδίζει έτσι την απαιτούμενη εμβέλεια για να διαχειριστεί και να φέρει εις πέρας το υπάρχον πρόγραμμα για τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος και την ολοκλήρωση ριζικών μεταρρυθμίσεων στην οικονομία. Ήταν Νοέμβριος του 2011, όταν ο κ. Μόντι ανήγειρε μέτρα λιτότητας 30 δισ. ευρώ για το 2012. Εκτοτε η ασθενής ιταλική οικονομία βρισκόνταν κάτω από το άγρυπνο βλέμμα των αγορών, οι οποίες αμφέβαλαν για την

Στη συνέντευξη Τύπου, ο Ιταλός πρωθυπουργός ξεκαθάρισε ότι δεν σκοπεύει να ζητήσει «προς το παρόν έκτακτη βοήθεια».

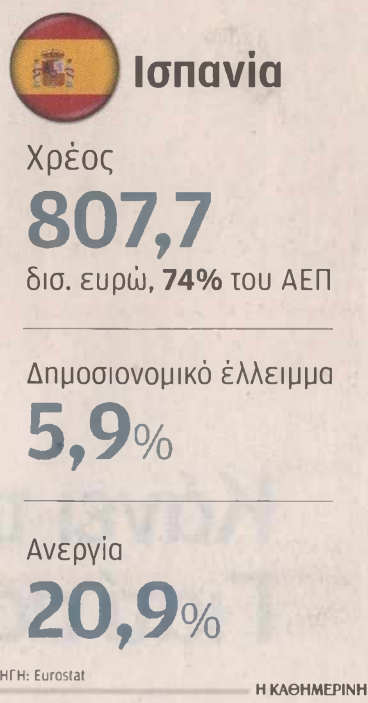
αποπεράτωση των στόχων της κυβέρνησης όσο η κρίση χρέους προσέγγιζε απειλητικά τον πυρήνα της Ευρωζώνης και οι «17» δεν έβρισκαν κοινό έδαφος αντιμετώπισης του προβλήματος. Ο κ. Μόντι χαρακτήρισε τις διαπραγματεύσεις της Παρασκευής «σκληρές» σε μια δύσκολη συγκυρία για τον ίδιο και τη χώρα. Στη Ρώμη, ο κ. Μόντι καλείται να διατηρήσει λεπτομέρειες σε μια αμείωρη κυβέρνηση συνασπισμού και μια χώρα που έχει υποστεί βαθύ οικονομικό πλήγμα, με χρέος που ισοδυναμεί με αυτό της Ελλάδας, της Ιρλανδίας και της Πορτογαλίας. Ο πρόεδρος της Ιταλίας, Τζιόρτζιο Ναπολιτάνο, εξέφρασε φόβους ότι η κυβέρνηση του κινδυνεύει να καταρρεύσει σε λίγους μήνες, δηλαδή πολύ νωρίτερα από τις εκλογές των άνοιξης του 2013. Ίσως, όμως, η πολιτική του υπερκόι στην Ευρώπη αποδειχθεί λιτρωτική για την πολιτική του επιβίωση στο εσωτερικό της χώρας.

ΙΣΠΑΝΙΑ

Παράταση ζωής υπό το βάρος λιτότητας

Στο πλευρό του Μάριο Μόντι, του πρωθυπουργού της Ιταλίας, κατά τη σύνοδο κορυφής της Ε.Ε. βρισκόταν ο Ισπανός ομόλογός του, Μαριάνο Ραχόι, αποδεικνύοντας ότι το πολιτικό κύρος των δύο μεγαλύτερων χωρών του ευρωπαϊκού Νότου παραμένει ανέπαφο από τα βαθιά προβλήματα των οικονομιών τους. Τελικά, η εισήγηση των «17» για την απευθείας ανακεφαλαιοποίηση προβληματικών τραπεζών από τους μηχανισμούς διάσωσης της Ευρωζώνης, EFSF και ESM, δίκως να επιβαρύνεται ο κρατικός προϋπολογισμός κάθε κράτους-μέλους, είναι μεγάλη επιτυχία και ανάσα ανακούφισης για την Ισπανία. Μία επιτυχής αποδέσμευση των οικονομιών από το τεράστιο κόστος διάσωσης των τραπεζών του, εκφράζεται σωτήρια για την εκτόνωση της κρίσης χρέους και στην ευρύτερη Ευρωζώνη. Θα δημιουργηθούν τα απαιτούμενα χρονικά και οικονομικά περιθώρια για να προχωρήσουν τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης σε μια σκληρή δημοσιονομική προσαρμογή, ολοκληρώνοντας μεταρρυθμίσεις και μειώσεις του χρέους τους. Την ίδια ώρα, οι προβληματικές τράπεζες ή αυτές που δεν μπορούν μόνες τους να ικανοποιήσουν τα νέα, αυστηρότερα κριτήρια κεφαλαιακής επάρκειας, θα βρουν διέξοδο χωρίς να προκαλούν κραδασμούς σε όλο το ευρωπαϊκό χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Ο κ. Ραχόι, ωστόσο, δεν επαναπαύθηκε στις δάφνες του, εκφράζοντας την προσδοκία να ξεκινήσει η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών από τα τέλη του 2012 και όχι τις αρχές του 2013, όταν δηλαδή θα έχει δημιουργηθεί η αρμόδια τραπεζική αρχή που θα λειτουργεί κάτω από την ομπρέλα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών, η Μαδρίτη είχε ταχθεί υπέρ της ανακεφαλαιοποίησης των προβληματικών τραπεζών της χώρας από τον μόνιμο μηχανισμό στήριξης (ESM) όταν τεθεί σε λειτουργία τον Ιούλιο. Δεν επιθυμούσε την προσηφνη ολόκληρης της χώρας στον μηχανισμό στήριξης της Ε.Ε., υποχρεώνοντας τους φορολογούμενους σε ακόμη πιο σκληρά μέτρα λιτότητας, για να καλυφθεί το κόστος διάσωσης των τραπεζών. Από τις αποφάσεις της συνόδου κορυφής προκύπτει ότι τα 100 δισ. ευρώ που ζήτησε η Ισπανία για τη στήριξη των τραπεζών της δεν θα καταγραφούν στις υποχρεώσεις της

Ο κ. Ραχόι εξέφρασε την προσδοκία να αρχίσει η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών από τα τέλη του 2012 και όχι τις αρχές του 2013.

κεντρικής κυβέρνησης. Οι θετικές εξελίξεις της συνόδου, ωστόσο, δεν απομακρύνουν τις προκλήσεις που ήδη αντιμετωπίζει η Ισπανία. Αν και κέρδισε παράταση μέχρι το 2014 για να μειώσει το δημοσιονομικό της έλλειμμα στο 3%, καλείται να φέρει εις πέρας πρόγραμμα λιτότητας με μέτρα 26 δισ. ευρώ έως τα τέλη του τρέχοντος έτους. Η οικονομία βρίσκεται ήδη σε ύφεση και ένας στους τέσσερις Ισπανούς είναι άνεργος. Η κεντρική κυβέρνηση και οι περιφέρειες καλούνται να αναχρηματοδοτήσουν χρέος 117,5 δισ. ευρώ μέχρι τα τέλη του έτους. Μετά το πέρας της συνόδου, ωστόσο, ο κ. Ραχόι δήλωσε ότι δεν εξετάζει την προσφυγή της ίδιας της χώρας στους μηχανισμούς διάσωσης. Προφητικός, πάντως, ο υπουργός Οικονομικών της Ισπανίας, Λουίς ντε Γκίντος, όταν είχε πει στις αρχές Ιουλίου πως η μάχη για την Ευρωζώνη θα δοθεί στην Ισπανία και την Ιταλία.

ΖΩΡΖΕΤ ΖΟΛΩΤΑ

Απομονωμένη η Ελλάδα στην Ευρώπη

Γενικευμένο πλέον το αρνητικό κλίμα

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Μέσα σε ένα χρόνο η Ελλάδα κατάφερε στα μάτια των Ευρωπαίων και δη των Γερμανών να διολισθησει από το στάτους της «ειδικής περίπτωσης», όπως πρώτος την είχε αποκαλέσει ο επικεφαλής της Μπού-εσμπανκ, Γιενς Βάιντμαν, στην κατώτατη βαθμίδα αξιολόγησης του εθνικού brand name, αυτήν της χώρας-παρία του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Ο όρος «failed state» (αποτυχημένο κράτος) επανέρχεται στις αναλύσεις οικονομολόγων όλο και συχνότερα, ενώ διάχυτη είναι η αίσθηση ότι η Ελλάδα δεν θα καταφέρει ποτέ να αποπληρώσει τα χρέη της. Ενδεικτική είναι η δημοσκοπήση που εμφανίζει τους πολίτες στις τέσσερις μεγαλύτερες οικονομίες της Ευρωζώνης να δυσπιστούν ότι οι Έλληνες θα καταφέρουν να επιστρέψουν τα δανεικά (κι αγύριστα). Σύμφωνα με κοινή δημοσκοπήση των εφημερίδων Bild, Journal du Dimanche, Corriere della Sera και ABC, το 85% στη Γαλλία, το 84% στη Γερμανία, το 72% στην Ισπανία και το 65% στην Ιταλία πιστεύουν ότι η Ελλάδα δεν θα καταβάλει ποτέ στους δανειστές της τα χρήματα που έχει λάβει. Γι' αυτό άλλωστε τάσσονται υπέρ του αποκλεισμού της χώρας μας από την Ευρωζώνη το 78% των Γερμανών, το 65% των Γάλλων, το 51% των Ισπανών και το 49% των Ιταλών.

Αν στην αρχή της κρίσης τα στερεότυπα κατά της Ελλάδας και οι λαϊκίστικες δηλώσεις στη Γερμανία απορρέονταν από τους συνήθεις υποποτίμους, το γερμανικό ταμπλόιντ Bild και συγκεκριμένους, ευρωσκεπτικιστές κυρίως, πολιτικούς της κυβερνητικής παράταξης, το αρνητικό κλίμα έχει πλέον γενικευτεί. Μόλις αυτήν την εβδομάδα η καγκελάριας Άγκελα Μέρκελ διαχώρισε τη χώρα μας από την Πορτογαλία και την Ιρλανδία. Ακόμη και υπουργοί της γερμανικής κυβέρνησης, που θεωρούνταν φίλα διακείμενοι στην Ελλάδα, χτυπούν το χέρι στο τραπέζι και προειδοποιούν: «Τέρμα τα αστεία, η χώρα πρέπει να τηρήσει τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τις δανειακές συμβάσεις». Όταν πάλι λέει τα ίδια ο υπουργός Οικονομικών, Βόλφγκανγκ Σόιμπλε, δεν συνιστά ειδηση, είναι ίσως το πιο ανιαρό déjà vu των τελευταίων 24 μηνών. Ειδικά πριν από τις εκλογές του Μαΐου ο Γερμανός τσάρος της οικονομίας δεν άφηνε ούτε μια μέρα να περάσει χωρίς να κάνει κάποια δήλωση-αυστηρή σύσταση προς την Ελλάδα, απηχώντας την έντονη δυσανεμία του Βερολίνου για την αδράνεια στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων.

Προεκλογικά διατυπώθηκαν έντονες επικρίσεις από Έλληνες πολιτικούς και δημοσιογράφους για τις καθημερινές παρεμβάσεις γερμανικών εφημερίδων (βλ. ανοικτές επιστολές των FT Deutschland και Bild προς τους Έλληνες ψηφοφόρους να

Η καγκελάριας Άγκελα Μέρκελ πριν από μέρες διαχώρισε τη χώρα μας από την Πορτογαλία και την Ιρλανδία.

Απο «ειδική περίπτωση» κατρακυλήσαμε σε «αποτυχημένο κράτος» σύμφωνα με τις αναλύσεις οικονομολόγων.

ψηφίσουν... σωστά) και τις απειλές Γερμανών πολιτικών για ενδεχόμενες συνέπειες μιας αυτοκτονικής ψήφου, που εκτόξευσαν το ποσοστό του ΣΥΡΙΖΑ σε δυσθεώρητα ύψη. Ούτε όμως το εκλογικό αποτέλεσμα καθυσάχασε τους εταίρους, αφού η ευφορία για τη νίκη της ΝΔ κράτησε μόνο μερικά 24ωρα. Η νεοεκλεγείσα κυβέρνηση πρέπει να προσπαθήσει πολύ για να ανακτήσει τη χαμένη αξιοπιστία της χώρας.

Πρωτοκλασάτοι υπουργοί της γερμανικής κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των Σόιμπλε και Βέστερβελζε, παραδέχονται ότι η χώρα μας έχασε πολύτιμο χρόνο λόγω των δύο συναπτόν εκλογικών αναμετρήσεων και ήδη εξετάζεται το ζήτημα της επιμήκυνσής. Οριστική απόφαση θα ληφθεί μετά την έκθεση της τριόρας για την κατάσταση της οικονομίας.

Στην Ελλάδα πολλοί θεωρούσαν ότι η νίκη του σοσιαλιστή Φρανσουά Ολλάντ θα άλλαζε άρδην το κλίμα απέναντι στην Αθήνα, αλλά ο νεοεκλεγείς πρόεδρος της Γαλλίας διέψευσε τάχιστα τις φρούδες ελπίδες μας: «Θα στηρίξουμε την Ελλάδα υπό τον όρο ότι κι εκείνη θα τηρήσει τις δεσμεύσεις της», είπε στα μέσα Ιουνίου σε συνέντευξή του στο τηλεοπτικό κανάλι MEGA. Το ενδιαφέρον είναι πως εξ αρχής η Ελλάδα βρέθηκε απομονωμένη στην Ε.Ε. ακόμη και από τις υπόλοιπες χώρες των PIIGS (Πορτογαλία, Ιταλία, Ιρλανδία, Ισπανία), καθώς όλοι απεύχονταν την ταύτιση με το μαύρο πρόβατο της Ευρωζώνης. «Η Ισπανία δεν είναι Ελλάδα», διαβεβαίωνε τον Φεβρουάριο του 2010 η υπουργός Οικονομικών της χώρας, Ελένα Σαλγκάδο, ενώ το ίδιο είχε αναφέρει ο Economist για την Πορτογαλία δύο μήνες αργότερα.

ΘΕΜΑ

**Μετανάστευση
ελληνικών
επιχειρήσεων
Σελ. 11**

ΑΙΤΙΕΣ

Γραφειοκρατία, έλλειψη χρηματοδότησης, υψηλές εισφορές έδωξαν 3.000 εταιρείες σε δύο χρόνια

ΛΥΣΕΙΣ

Εξειδικευμένα γραφεία αναλαμβάνουν «all inclusive» τη μεταφορά έδρας και την καθημερινή διαχείριση

ΚΟΣΤΟΣ

Δεν προπληρώνονται φόροι. Φθηνότερες υπηρεσίες γραμματειακής, νομικής και λογιστικής υποστήριξης

ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ

Βουλγαρία και Ολλανδία για μεταφορές, Λονδίνο και Κύπρος για υπηρεσίες, Αυστραλία για τολμηρούς

ΣΗΜΕΡΑ

**Χαμηλές προσδοκίες
σε τρεις διαγωνισμούς
για υδρογονάνθρακες**

«Μικρό καλάθι» κρατούν οι αρμόδιες υπηρεσίες του υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κлиматικής Αλλαγής σχετικά με τη συμμετοχή επενδυτών στους διαγωνισμούς παραχώρησης των πιθανολογούμενων υδρογονανθράκων σε Ιωάννινα, Πατράϊκό Κόλπο και Κατάκολο. Η πολιτική αβεβαιότητα που επικράτησε πριν αλλά και μετά τις εκλογές της 17ης Ιουνίου, καθώς και η ελλιπής προετοιμασία των διαγωνισμών σε συνδυασμό με την περιορισμένη δυναμικότητα των εν λόγω κοιτασμάτων, δεν αφήνουν περιθώρια για προσδοκίες αντίστοιχες με αυτές που καταγράφηκαν στους διαγωνισμούς για τα σεισμικά της Κρήτης και του Ιονίου, όπου εμφανίστηκε η αφρόκρεμα της παγκόσμιας βιομηχανίας του κλάδου. **Σελ. 7**

**Βρόχος για τις επιχειρήσεις
ο ακριβός δανεισμός**

Ο ακριβός δανεισμός «στραγγαλίζει» το σύνολο των ελληνικών επιχειρήσεων. Χαρακτηριστικό είναι ότι ακόμα και η ΔΕΗ δανείστηκε με επιτόκιο 11,9%. Στελέχη τραπεζών υποναρμίζουν στην «Κ» ότι είναι εξαιρετικά δύσκολο να επιβιώσουν ακόμη και οι κερδοφόροι επιχειρήσεις με τόσο υψηλό κόστος χρήματος, αφού η χώρα μας διανύει την τρίτη διαδοχικά χρονιά που παραμένει αποκλεισμένη από τις διεθνείς αγορές. Πολλές επιχειρήσεις, προσπαθώντας να παρακάμψουν τα προβλήματα χρηματοδότησης, σχεδιάζουν τη μεταφορά της έδρας τους στο εξωτερικό. **Σελ. 5**

**Στη σκιά της ευρω-κρίσης
οι εκλογές στις ΗΠΑ**

Η κρίση στην Ευρωζώνη αναδεικνύεται σε ρυθμιστικό παράγοντα των αμερικανικών εκλογών. Ο πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα ανησυχεί για τις συνέπειες όχι μόνο στην οικονομία αλλά και στην προεκλογική του εκστρατεία. Οι βραδείς ρυθμοί ανάκαμψης των ΗΠΑ, με τις προσλήψεις να παραμένουν υποτονικές, τον δείκτη ανεργίας να είναι ο υψηλότερος από κάθε άλλη φορά στη διάρκεια προεκλογικής εκστρατείας μετά τη Μεγάλη Ύφεση, και παρά τις ενδείξεις «επούλωσης των πληγών» στην αγορά κατοικίας, σκιάζουν τις προοπτικές δεύτερης θητείας του Αμερικανού προέδρου. **Σελ. 9**

ΓΡΑΦΟΥΝ

Πυλώνας για την ανάπτυξη η αποτελεσματικότερη δικαιοσύνη
Της **BIBIAN RENTINGK**, αντιπροέδρου και επιτρόπου Δικαιοσύνης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Σκέψεις για την ευρωπαϊκή πολιτική της Ελλάδας 2012-2013
Του δικηγόρου **ΣΤΑΥΡΟΥ ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ** και των πολιτικών επιστημόνων **ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΓΚΛΗ** και **ΜΑΙΗΣ ΖΑΝΝΗ**

Σελ. 6

**Τα Ναυπηγεία Σκαρμαγκά
και το καθεστώς παραγγελιών**

«Λείψιμο των Ναυπηγείων Σκαρμαγκά απειλεί να αλλάξει το καθεστώς της προσπάθειας του

Στα 28 δισ. το κόστος των αλλαγών στο Μνημόνιο

*Πόσο κοστίζει κάθε πρόβλεψη
της προγραμματικής συμφωνίας*

Οι προτεινόμενες αλλαγές του Μνημονίου που προβλέπονται στην προγραμματική συμφωνία των τριών κομμάτων επιφέρουν επιπλέον κόστος χρηματοδότησης της ελληνικής οικονομίας κατά 26,5 έως 28 δισ. ευρώ. Στα 20 δισ. ευρώ υπολογίζεται το κόστος από την επέκταση κατά δύο έτη. Για τις υπόλοιπες αλλαγές της προγραμματικής συμφωνίας θα πρέπει να βρεθούν ισοδύναμα μέτρα 8 δισ. ευρώ.

Για παράδειγμα, αν συμφωνηθεί με την τρέχουσα επαναφορά του κατώτατου μισθού στα επίπεδα που βρίσκονταν πριν από τη μείωσή του, τότε θα προκληθεί κόστος 200-300 εκατ. ευρώ στον προϋπολογισμό για τα επιδόματα ανεργίας. Επίσης, η επέκταση του επιδόματος για δύο έτη σημαίνει επιπλέον ετήσιο κόστος 2 δισ. ευρώ, ενώ οι παρεμβάσεις στις συντάξεις κοστίζουν από 300 εκατ. ευρώ έως 1 δισ. ευρώ. Η αύξηση του αφορολόγητου ορίου από τα 5.000 ευρώ στα 8.000 ευρώ κοστίζει 2 δισ. ευρώ και στα 12.000 ευρώ

το κόστος ανέρχεται συνολικά σε 3,5 δισ. ευρώ.

Το υψηλό κόστος των αλλαγών που προτείνει η κυβέρνηση είναι ενδεικτικό για την καχυποψία με την οποία αντιμετωπίζει η τρόικα την έναρξη της διαπραγμάτευσης από την Τρίτη.

Την ίδια στιγμή, η Ελλάδα ξεκινά τη διαπραγμάτευση χωρίς να έχει τηρήσει τις δεσμεύσεις της βάσει του νέου Μνημονίου, χωρίς να έχει εξειδικεύσει τα μέτρα που προτείνει και ζητώντας ταυτόχρονα αλλαγές σε μέτρα που, ως επί το πλείστον, έχουν ψηφιστεί και έχουν συμφωνηθεί με την τρόικα προ ολίγων μηνών. Το γεγονός αυτό έχει δημιουργήσει έντονο εκνευρισμό στην τρόικα, αλλά και σε κυβερνήσεις της Ευρωζώνης. Κυβερνήσεις, οι οποίες στην καλύτερη (για εκείνες) περίπτωση θα πρέπει να δικαιολογήσουν στα Κοινοβούλια τους γιατί αλλάζει η οικονομική πολιτική που συμφωνήθηκε με την Ελλάδα στα τέλη Φεβρουαρίου. **Σελ. 2**

Σε αναζήτηση καλύτερης τύχης

Περισσότεροι από 60.000 Πορτογάλοι, όπως κατά πάσα πιθανότητα οι εικονιζόμενοι που αναμένουν έξω από το προξενείο της Βραζιλίας για να υποβάλουν αίτηση για βίζα, μεταναστεύουν σε άλλες χώρες κάθε χρόνο. Από πρόσφατη έκθεση του ΟΟΣΑ προκύπτει ότι έχουν ενισχυθεί οι τάσεις μετανάστευσης από την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Ιρλανδία και την Ελλάδα από τότε που ξέσπασε η κρίση χρέους στην Ευρωζώνη. Εντός της Ευρωζώνης παρατηρείται αύξηση του αριθμού μεταναστών από τις χώρες αυτές προς τη Γερμανία.

Το στοιχημα επιτάχυνσης των αποκρατικοποιήσεων

Τα εμπόδια για την ΤΡΑΙΝΟΣΕ και το σχέδιο για τα λιμάνια

Καθοριστικής σημασίας θεωρείται η επανεκκίνηση του προγράμματος των αποκρατικοποιήσεων ύστερα από πολύμηνη περίοδο καθυστέρησης. Μέχρι σήμερα έχουν συγκεντρωθεί μόλις 1,8 δισ. ευρώ, ενώ οι μόνες αποκρατικοποιήσεις που έχουν προχωρήσει και μπορεί να φέρουν έσοδα έως το τέλος του έτους είναι εκείνη των κρατικών λαχείων και η αξιοποίηση του πρώην ραδιοτηλεοπτικού κέντρου των Ολυμπιακών Αγώνων, IBC (νυν Golden Mall). Η κυβέρνηση υποσχέθηκε επισήμως -μέσω της επιστολής του πρωθυπουργού κ. Αντ. Σαμαρά προς τους Ευρωπαίους ηγέτες- την επιτάχυνση των αποκρατικοποιήσεων.

Σε πρώτο πλάνο έχει μπει η αποκρατικοποίηση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, γεγονός το οποίο όμως στην αγορά φαντάζει ακατόρθωτο. Το οικονομικό επιτελείο βρίσκεται αντιμέτωπο αυτήν τη στιγμή με μια εταιρεία που εμφανίζει περιορισμένο ενεργό δίκτυο και χωρίς κανένα απολύτως ενδιαφέρον επενδυτών. Ενα άλλο πεδίο που εμφανίζει ενδιαφέρον είναι τα λιμάνια. Η κυβέρνηση κινείται προς αποκρατικοποίηση των λιμανιών με το μοντέλο των συμβάσεων παραχώρησης μετά τις εισηγήσεις των συμβούλων της και, κυρίως, την προγραμματική συμφωνία των τριών πολιτικών αρχηγών που στηρίζουν την κυβέρνηση. **Σελ. 3**

Ενιαίο Επικουρικό Ταμείο 3,5 εκατ. ασφαλισμένων

*Η λειτουργία του νέου
φορέα αρχίζει αύριο*

Από αύριο, οι μισθωτοί του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα όλων των Ταμείων που δεν έχουν, ήδη, αυτοεξαιρεθεί (όπως έχει γίνει με το ΕΤΑΤ, το ΕΤΕΑΜ και το ΤΕΑΔΥ) ασφαλιζονται στον νέο φορέα επικούρησης: το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (ΕΤΕΑ). Θα καλύπτει 1 εκατομμύριο συνταξιούχους και 2,5 εκατομμύρια ασφαλισμένους. Οι πόροι του θα προέρχονται από την ασφαλιστική εισφορά (3% για τον εργαζόμενο συν 3% για τον εργοδότη) προσαυξανόμενη κατά 1,25% συν 0,75% για τους εντασσόμενους στα βαρέα και ανθυγιεινά επαγγέλματα (ΒΑΕ) και κατά 1% συν 2% για τους εντασσόμενους στα υπερβαρέα.

Στο μεταξύ, σχέδιο του υπουργείου Εργασίας προβλέπει επίδομα από 360 ευρώ τον μήνα έως 3.000 ευρώ τον χρόνο, με διάρκεια από 3 έως 12 μήνες, για όλους τους ελεύθερους επαγγελματίες, εμπόρους, βιοτέχνες, γιατρούς, δικηγόρους, μηχανικούς ή δημοσιογράφους που είναι άνεργοι. **Σελ. 4**

Επενδυτικό ενδιαφέρον για αγορά νησιών

*Οι τιμές έχουν μειωθεί
20% την τελευταία διετία*

Η πολιτική σταθερότητα βάζει ξανά στον χάρτη των επενδυτών τα ιδιωτικά νησιά. Το ενδιαφέρον έχει αναζωπυρωθεί καθώς οι τιμές έχουν μειωθεί τουλάχιστον 20% την τελευταία διετία, ενώ οι επικείμενες αυξήσεις των αντικειμενικών αξιών δημιουργούν προοπτική άμεσων υπεραξιών. Οι επενδυτές γνωρίζουν ότι, αν κινηθούν εγκαίρως, θα αποφύγουν την καταβολή υψηλότερου φόρου (μία και θεωρείται σχεδόν βέβαιη η αύξηση των αντικειμενικών σε περιοχές όπου υπάρχουν τα ιδιωτικά νησιά) και ταυτόχρονα θα έχουν υπεραξίες σε μια μελλοντική πώληση, λόγω της υψηλότερης αντικειμενικής τιμής. Οι περισσότεροι πωλητές έχουν κληρονομήσει τα νησιά και επιθυμούν διακαώς να απαλλαγούν από το δυσβάσταχτο φορολογικό βάρος. **Σελ. 4**

ΔΗΚΤΗΣ

Επαναπροσδιορισμός προτεραιοτήτων

Το απόγευμα της Τετάρτης ο υπουργός Οικονομικών κ. Γιώργος Ζανιάς τηλεφώνησε στον διευθύνοντα σύμβουλο της Εθνικής Τράπεζας κ. Απόστολο Ταμβάκη για να του μεταφέρει το αίτημα του πρωθυπουργού να υποβάλει την παραίτησή του. Η απόφαση αυτή καθ' αυτή δεν προκαλεί εντύπωση. Είθισται η εκάστοτε κυβέρνηση να αλλάζει τις διοικήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, που το Δημόσιο άμεσα ή έμμεσα ελέγχει. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όμως, εντυπωσιάζει η βιασύνη που επέδειξε η κυβέρνηση να προχωρήσει στις διοικητικές αλλαγές στην Εθνική. Μια κυβέρνηση λίγων ημερών, που δεν έχει ακόμη πάρει ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή και έχει μπροστά της ένα βουνό από μεγάλα προβλήματα αποφασίζει να ξεκινήσει από την αλλαγή διοίκησης σε μια τράπεζα. Μήπως να ξαναδεί τις προτεραιότητές της η κυβέρνηση, γιατί είναι βέβαιο ότι όταν έλεγε ο Σόιμπλε ότι η Ελλάδα έχει μείνει πίσω στις μεταρρυθμίσεις δεν εννοούσε την αλλαγή διοίκησης στην Εθνική.

Οι συνέπειες μιας δήλωσης

Υπό κανονικές συνθήκες, εάν ο κ. Γιάννης Ιωαννίδης έλεγε ότι διαφωνεί με την αποκρτικοποίηση του ΟΠΑΠ, ελάττοι θα έδιναν σημασία στην Ελλάδα και κανένας στην Ευρώπη. Αλλά οι συνθήκες δεν είναι κανονικές, με αποτέλεσμα οτιδήποτε λέει οποιοδήποτε κυβερνητικό στέλεχος στην Αθήνα να προκαλεί αντιδράσεις στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Κι όσο ταχύτερα το αντιληφθούν οι νέοι υπουργοί και υφυπουργοί, τόσο καλύτερα θα είναι για όλους.

Το παρασκήνιο της εκπροσώπησης

Το ότι έγινε γκάφα στο θέμα της εκπροσώπησης της Ελλάδας στη Σύνοδο Κορυφής δεν υπάρχει αμφιβολία. Το ποιος ευθύνεται για την γκάφα είναι το ερώτημα. Από την κυβέρνηση δείχνουν τους υπηρεσιακούς και κυρίως τη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στην Ε.Ε. που δεν ενήμερωσαν εγκαίρως την πολιτική ηγεσία ότι στις Συνόδους Κορυφής μετέχουν μόνο αρχηγοί κρατών ή κυβερνήσεων. Ωστόσο, ένα άλλο ερώτημα που προκύπτει είναι εάν πριν πάρουν την απόφαση να τεθεί επικεφαλής της αποστολής ο υπουργός Εξωτερικών κ. Δημήτρης Αβραμόπουλος και κυρίως πριν την ανακοινώσουν είχαν ρωτήσει τους υπηρεσιακούς. Γιατί οι πληροφορίες λένε πως κι αυτοί έμαθαν τις αποφάσεις από την τηλεόραση.

Να γίνει μάθημα

Από την άλλη, στην Αθήνα υποστηρίζουν ότι η Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στις Βρυξέλλες μπορεί να μην ερωτήθηκε εγκαίρως, αλλά διαβίβασε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την απόφαση της κυβέρνησης, χωρίς να επισημάνει το πρόβλημα. Το καλύτερο αυτής της ιστορίας, που μακάρι να μην επαναληφθεί γιατί δεν περιποιεί ιδιαίτερη τιμή για τη χώρα το επισήμανε Έλληνας υπάλληλος της Κομισιόν και είναι το εξής: Εάν για τον οποιοδήποτε λόγο δεν μπορούσε να ταξιδέψει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κάρολος Παπούλιας, την Ελλάδα θα έπρεπε να εκπροσωπήσει ο πρόεδρος της Βουλής, δηλαδή ο κ. Βύρων Πολύδωρας.

Διεθνής διάκριση

Στη δικηγορική εταιρεία Καρτζά & Συνεργάτες απονεμήθηκε το βραβείο για την Ελλάδα στα δεύτερα ετήσια πανευρωπαϊκά βραβεία γυναικών στο Δίκαιο Επιχειρήσεων (European Women in Business Law Awards 2012) την Τετάρτη 20 Ιουνίου 2012 στο Λονδίνο. Τα βραβεία αυτά, που διοργανώνει ο διεθνής όμιλος νομικών και οικονομικών περιοδικών εκδόσεων Eurooney Legal Media Group (εκδότης μεταξύ άλλων και του International Financial Law Review) σκοπό έχει να τιμήσει και να αναγνωρίσει τα επιτεύγματα γυναικών που πρωτοπορούν στον τομέα του δικαίου επιχειρήσεων αλλά και δικηγορικών εταιρειών.

Οι αλλαγές στο Μνημόνιο θα κοστίσουν 28 δισ. ευρώ

Με πολλά αγκάθια ξεκινούν οι διαπραγματεύσεις με την τρόικα

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Από την Τρίτη ξεκινούν και επίσημα οι διαπραγματεύσεις μεταξύ του οικονομικού επιτελείου και της τρόικας, για τον σκηματισμό της οικονομικής πολιτικής που θα ακολουθήσει η Ελλάδα από εδώ και στο εξής. Τα τρία κόμματα που στηρίζουν την κυβέρνηση έχουν καταλήξει στις τροποποιήσεις που θέλουν να κάνουν στο μείγμα της πολιτικής του Μνημονίου μέσω της προγραμματικής συμφωνίας τους, ενώ η τρόικα έχει ήδη διαμνύσει ότι αυτές οι αλλαγές είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθούν.

Σύμφωνα με συντηρητικές εκτιμήσεις στελεχών που έχουν γνώση των δημοσιονομικών μεγεθών, το πρόγραμμα των τριών κομμάτων για την αλλαγή του Μνημονίου, αναμένεται να κοστίσει μεταξύ 6,5 και 8 δισ. ευρώ στον προϋπολογισμό. Και στο ποσό αυτό δεν περιλαμβάνονται τα 20 δισ. ευρώ που θα απαιτηθούν ως επιπλέον χρηματοδότηση στην περίπτωση που παρασχεθεί παράταση 2 ετών στην Ελλάδα για να μειώσει το έλλειμμά της. Αρα, στην υποθετική περίπτωση που «περάσουν» όλες οι προτάσεις της κυβέρνησης, το κόστος θα είναι έως και 28 δισ. ευρώ, με την Ελλάδα να πρέπει να βρει νέα μέτρα ύψους έως 8 δισ. ευρώ για να καλύψει τις απώλειες που θα έχουν δημιουργηθεί.

Η Ελλάδα υπεισέρχεται στη διαπραγμάτευση χωρίς να έχει τηρήσει τις δεσμεύσεις της βάσει του νέου Μνημονίου, χωρίς να έχει εξειδικεύσει τα μέτρα που

προτείνει και ζητώντας ταυτόχρονα αλλαγές σε μέτρα που ως επί το πλείον έχουν ψηφιστεί και έχουν συμφωνηθεί με την τρόικα προ ολίγων μηνών. Το γεγονός αυτό έχει δημιουργήσει έντονο εκνευρισμό στην τρόικα, αλλά και σε κυβερνήσεις της Ευρώζωνης.

Κυβερνήσεις, οι οποίες στην καλύτερη (για εκείνες) περίπτωση θα πρέπει να δικαιολογήσουν στα κοινοβουλιά τους γιατί αλλάζει η οικονομική πολιτική που συμφωνήθηκε με την Ελλάδα στα τέλη Φεβρουαρίου.

Στη χειρότερη περίπτωση, θα πρέπει να πάρουν το «πράσινο φως» για να παράσχουν νέα δάνεια στην Ελλάδα, έστω κι αν αυτά είναι πολύ μικρότερου ύψους (περίπου 20 δισ. ευρώ), από όσα έχουν εγκριθεί για τη χώρα μέχρι στιγμής. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να παραβλέπει κανείς το γεγονός ότι η Ελλάδα θα ζητήσει νέα χρηματοδότηση μέσα σε ένα περιβάλλον χειρότερο από ό,τι παλαιότερα, αφού πλέον σε μηχανισμό στήριξης βρίσκονται κι άλλες χώρες. Και μάλιστα, πρόκειται για οικονομίες πολύ πιο ισχυρές από την ελληνική, όπως είναι η ισπανική.

Μέσα σε αυτό το δυσμενές κλίμα για την Ευρώζωνη, η νέα κυβέρνηση με βάση την προγραμματική συμφωνία των τριών κομμάτων που τη στηρίζουν θα ζητήσει από την τρόικα:

1. **Παράταση** 2 ετών στη δημοσιονομική προσαρμογή. Κάτι τέτοιο θα απαιτήσει νέα χρηματοδότηση κατά περίπου 20 δισ. ευρώ.

2. **Επανεξέταση** του καθεστώτος

Οι επιπτώσεις από την παράταση δύο ετών για τη μείωση του ελλείμματος

Επιπτώση στο χρέος
Αύξηση χρέους λόγω ελλείμματος στο διάστημα 2013-2016

Σενάριο Μνημονίου	21,7 δισ. €
Εναλλακτικό σενάριο	39 δισ. €

20 δισ. ευρώ θα απαιτηθούν ως επιπλέον χρηματοδότηση στην περίπτωση που παρασχεθεί παράταση 2 ετών στην Ελλάδα για να μειώσει το έλλειμμά της.

των εργασιακών σχέσεων. Εάν επιδιωχθεί από την ελληνική πλευρά επαναφορά του κατώτατου μισθού στα επίπεδα που βρίσκονταν πριν από τη μείωσή του, τότε θα προκληθεί κόστος 200-300 εκατ. ευρώ στον προϋπολογισμό για τα επιδόματα ανεργίας (το ύψος τους είναι συνδεδεμένο με τον κατώτατο μισθό).

3. **Αποκατάσταση** των αδικιών σε χαμηλοσυνταξιούχους, πολυτεχνικά επιδόματα κ.λπ. Οι χαμηλοσυνταξιούχοι (με σύνταξη κατώτερη των 500 ευρώ) είναι περίπου 1-1,5 εκατομμύριο. Εκτιμάται ότι το κόστος μιας οριζόντιας αύξησης των συντάξεων θα είναι τουλάχιστον 300 εκατ. ευρώ και μπορεί να φθάσει και το 1 δισ. ευρώ. Το μέτρο θα πρέπει να εξει-

ΣΕΝΑΡΙΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ			ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ	
Ελλειμμα κάτω του 3% του ΑΕΠ μέχρι το 2014			Ελλειμμα κάτω του 3% του ΑΕΠ το 2016	
Ελλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ, %	Ελλειμμα σε δισ. ευρώ		Ελλειμμα σε δισ. ευρώ	Ελλειμμα ως ποσοστό του ΑΕΠ, %
7,3	14,8	2012	16	7,9
4,6	9,4	2013	14	6,9
2,1	4,4	2014	12	5,8
1,7	3,6	2015	8	3,7
1,9	4,3	2016	5	2,2

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

δικευτεί από το οικονομικό επιτελείο, για να προσδιοριστεί και η δημοσιονομική επίπτωσή του.

4. **Επέκταση** του επιδόματος ανεργίας κατά ένα χρόνο (συνολικά να δίνεται για 2 έτη). Συνολικά, η δαπάνη για τα επιδόματα ανεργίας ανέρχεται σε περίπου 2,1 δισ. ευρώ. Αρα, θα απαιτηθούν άλλα τουλάχιστον 2 δισ. ευρώ για τον επιπλέον χρόνο παροχής του.

5. **Επέκταση** του επιδόματος και σε μη μισθωτούς. Υπολογίζεται ότι εάν αυξηθούν οι δικαιούχοι κατά 10% θα απαιτηθούν πόροι της τάξης των 200-250 εκατ. ευρώ.

6. **Σταδιακή** αύξηση του αφορολογήτου ορίου. Η μείωσή του στα 5.000 ευρώ αποδίδει 3,5 δισ. ευρώ. Η αύξησή του για παράδειγμα στα 8.000 ευρώ θα κόστιζε στον προϋπολογισμό περίπου 2 δισ. ευρώ ευρώ και από τα 8.000 ευρώ στα 12.000 ευρώ άλλο 1,5 δισεκατομμύριο ευρώ.

7. **Μείωση** του ΦΠΑ στην εστίαση. Η επαναφορά του συντελεστή στο 13%, υπολογίζεται ότι θα προκαλέσει απώλειες της τάξης των 500 εκατ. ευρώ.

8. **Ρύθμιση** ληξιπρόθεσμων οφειλών των φορολογούμενων, ώστε να μην ξεπερνούν το 25% του εισοδήματός τους. Το 2011 τα χρέη των φορολογούμενων που δημιουργήθηκαν ήταν 10-12 δισ.

ευρώ, εκ των οποίων τα μισά αφορούσαν φορολογικές οφειλές. Κάθε χρόνο το κράτος εισπράττει περί τα 2 δισ. ευρώ. Θεωρητικά, θα μπορούσε να αυξηθούν οι εισπράξεις του κράτους από το μέτρο, αλλά σύμφωνα με αρμόδιους παράγοντες η πληρωμή των χρεών σε 3 ετήσιες δόσεις εκτιμάται ότι θα δημιουργήσει καθυστέρηση στην εισπράξη περίπου 600 εκατ. ευρώ.

9. **Να μη γίνει** καμία απόλυση. Στο Μνημόνιο δεν προβλέπονται απολύσεις, οπότε δεν θα υπάρξει δημοσιονομική επίπτωση. Αξίζει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι από την απομάκρυνση 50.000 υπαλλήλων εκτιμάται ότι θα προκύψει όφελος στον προϋπολογισμό (μετά την παρέλευση ενός έτους) ύψους 2 δισ. ευρώ. Επειδή, όμως, θα προκύψει ταυτόχρονα και απώλεια φορολογικών εσόδων ύψους περίπου 500 εκατ. ευρώ, η καθαρή εξοικονόμηση υπολογίζεται ότι θα ανέλθει στο 1,5 δισ. ευρώ.

10. **Καθολική** υγειονομική προστασία, χωρίς προϋποθέσεις. Η επίπτωση του μέτρου δεν μπορεί να υπολογιστεί με ακρίβεια, εάν δεν εξειδικευτεί το πώς θα γίνει. Όμως, εκτιμάται ότι από μία αύξηση της φαρμακευτικής δαπάνης κατά 10%, θα δημιουργηθεί «τρύπα» στα ασφαλιστικά Ταμεία της τάξης των 500 εκατ. ευρώ.

Ποιες παγίδες κρύβει η παράταση για τη μείωση του ελλείμματος

Η **τρόικα** θεωρεί ότι η μοναδική ίσως ρεαλιστική προσδοκία της Ελλάδας για αλλαγή στο Μνημόνιο έχει να κάνει με την παροχή επιπλέον χρόνου για τη μείωση του ελλείμματος. Ωστόσο, για να επιμκυνθεί η δημοσιονομική προσαρμογή εκτός του ότι θα πρέπει να πειστούν όλες οι χώρες της Ευρώζωνης, κρύβει «παγίδες» για την ελληνική οικονομία.

Η βασικότερη αφορά τη διόγκωση του δημοσίου χρέους. Το να δοθεί παράταση έως το 2016 για τη μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ, αντί του 2014, σημαίνει ότι η Ελλάδα θα καταγράψει πρωτογενή ελλείμματα για 2 επιπλέον χρόνια.

Το 2013 θα πρέπει να αποφασιστούν νέα μέτρα ύψους 4-5 δισ. ευρώ, έναντι 8 δισ. ευρώ που προβλέπεται στο Μνημόνιο.

Κατ' επέκταση, για να καλυφθούν αυτά τα ελλείμματα θα απαιτηθεί νέος δανεισμός που υπολογίζεται σε 16 - 20 δισ. ευρώ. Αρα, το ποσό αυτό θα εγγραφεί στο δημόσιο χρέος.

Σύμφωνα με παράγοντες που έχουν γνώση του ζητήματος, εάν τελικά καμφθούν οι αντιρρήσεις των κρατών για την παροχή παράτασης στην Ελλάδα, θα υπάρξουν θετικές και αρνητικές επιπτώσεις. Στις θετικές περιλαμβάνεται η «ανακούφιση» του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής. Τα νέα μέτρα ύψους 11,7 δισ. ευρώ που πρέπει να αποφασιστούν τώρα για την περίοδο 2013-2014 θα «σπάσουν» σε περισσότερα χρόνια. Έτσι, οι ίδιοι παράγοντες εκτιμούν ότι σε ένα υποθετικό ομαλό σενάριο προσαρμογής:

– Το 2013 θα πρέπει να αποφασιστούν νέα μέτρα ύψους 4-5 δισ.

ευρώ, έναντι 8 δισ. ευρώ που προβλέπεται στο Μνημόνιο.

– Το 2014 αντί για λήψη επιπλέον μέτρων ύψους 4 δισ. ευρώ, θα πρέπει να προσδιοριστούν 1-2 δισ. ευρώ.

Η διαφορά, βέβαια, θα πρέπει να καλυφθεί με νέα μέτρα για το διάστημα 2014-2015.

Εκτόξευση χρέους

Στις αρνητικές συνέπειες είναι η ανοδική πορεία του χρέους. Εφόσον προχωρήσει η παραπάνω κατανομή των νέων μέτρων, τότε εκτιμάται ότι το χρέος θα αυξηθεί περί τα 39 δισ. ευρώ στην περίοδο 2013-2016, όταν στον υφιστάμενο σχεδιασμό προβλέπεται πως θα

αυξηθεί κατά 21,7 δισ. ευρώ για το ίδιο διάστημα.

Η εξέλιξη αυτή καθιστά απίθανη τη μείωση του χρέους στο 120% του ΑΕΠ το 2020. Ποσοστό το οποίο ήταν βασική προϋπόθεση στην κατάρτιση του προγράμματος χρηματοδότησης της Ελλάδας. Ωστόσο, το γεγονός ότι η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών θα γίνει απευθείας από τους μηχανισμούς της Ευρώζωνης και όχι μέσω του δανεισμού της Ελλάδας, δίνει έναν «αέρα» στο ελληνικό χρέος, αφού μπορεί να μην επιβαρυνθεί με τα κεφάλαια των 50 δισ. ευρώ που αφορούν την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών.